

**КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
ОКМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ**

№9-жыйнын протоколу

Дата: 28.10.2016- жыл.

Убакыт: 14.00

Бөлмө: конференц-зал

КҮН ТАРТИБИНДЕГИ МАСЕЛЕЛЕР:

1. Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматовдун 3 жылдык отчету жөнүндө

Токтомаматов А.Д.

2. 2016-2017 жаңы окуу жылына карата Мугалимдердин август кеңешмесинин жыйынтыктары жөнүндө.

Субанова Б.

3. Разное: утверждение рукописей учебно-методических материалов.

- 1) О рукописях Методического руководства по использованию предметных стандартов и Дневника учителя-апробатора по апробации и внедрению предметного стандарта и разработанных УМК по предметам для 5-9 классов общеобразовательных организаций /сост. А. Мамытов, М. Мыкыева и др.

Тагаева Г.С.

- 2) О рукописи книги для родителей школьников «Здоровье и безопасность детей и подростков»/авт.-сост. М. Иманкулова, Б.Усубалиева, Ж. Добаева.

Рыспаева Б.

- 3) О рукописи пособия «Эффективные инструменты развития школы в условиях многообразия».

Джунушалиева К.К.

- 4) Кол жазма жөнүндө «Жаңы түшүнүктөрдү калыптандыруу үчүн методикалык колдонмо. 2-класс» аталыштагы башталгыч класстарынын мугалимдери үчүн методикалык колдонмо /түзүүчү Ч.Аттокурова.

Токтомаматов А.Д.

- 5) Кол жазма жөнүндө «Кенже окуучулардын математикалык компетенттуулугун калыптандырууда колдонуулчу үлгү плакаттар 2-4 класстар үчүн.

Токтомаматов А.Д.

- 6) О рукописи «Руководство по раннему развитию детей от рождения до 3 лет (с приложением «Дневник развития ребенка от рождения до 7 лет для родителей/авт.-разраб. Исакова Ф.Б., Усенко Л.В. и др.

Токтомаматов А.Д.

- 7) Кол жазма жөнүндө «Эгемен Кыргызстан: Кыргызстандын орто мектептеринин 9-классы үчүн “Кыргызстан тарыхы” окуу китебине толуктаманын (авт. М.Иманкулов, А.Акунов, Т.Чоротегин, Э.Ишекеев).

Иманкулов М.К.

8) О рукописи книги по грамматике «Английский язык за один месяц»/сост. Гульжан Мамытбек кызы в комплекте с тетрадью и аудиозаписью.

Эсеналиева К.Э.

9) Кол жазма жөнүндө «Кыргызская и мировая литература» для 5-9 классов общеобразовательной школы Кыргызской Республики» предметтик стандарты.

Рысбаев С.К.

Вступительное слово А. Мамытова: Согласно Положения об ученом совете в связи с переводом на другую работу А. Шергазиева и увольнением Б.Жакишовой, мной был издан приказ за 33-124 от 28 октября 2016 года о выведении их из состава ученого совет . таким образом нынешний состав ученого совета состоит из 17 членов (приказ об изменении состава ученого совета прилагается).

Биринчи маселе боюнча:

Угүлдү: Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматовдун 3 жылдык отчету боюнча А.Токтомаматов билдирүү жасады (отчет тиркелет).

Отчеттун негизги учурлары:

2013-жылдагы илимий изилдөөнүн темасы: Адабий окуу предметинин мазмунун компетенттүүлүктүн негизинде оптималдаштыруу (сентябрь-декабрь).

2014-жылдагы илимий изилдөөнүн темасы: Башталгыч класстардагы адабий окуу предметинин мазмунун компетенттүүлүктүн негизинде оптималдаштыруу жана аны баалоо проблемалары.

2015-жылдагы илимий изилдөөнүн темасы: “Кыргыз Республикасын 2015-2017-жылдарга карата омоктуу өнүктүрүү улуттук стратегиясын” ишке ашырууга байланыштуу адабий окуу предмети боюнча стандарттарды жана окуу-усулдук комплекстерди өркүндөтүү маселелери (3 жылдык теманын 1-жылы).

2016-жылдагы илимий изилдөөнүн темасы: Адабий окуу боюнча жаңы предметтик стандартка ылайык, типтүү программаны өркүндөтүү маселелери (3 жылдык теманын 2-жылы).

Изилдөөлөрдүн актуалдуулугу.

2013 – 2014-жылдар. Окуп-түшүнүүнүн, маалыматты алуунун негизи катарында кийинки кезде окуу көндүмдөрүнө өзгөчө көңүл бурула баштады. Анткени, окуу көндүмдөрү бардык окуу предметтеринде негизги көндүм болуу менен, баланын математикадан тапшырмаларды чыгаруусу да, кыргыз тилден, Мекен таануудан же адеп сабагынан суроолорго жооп берүүсү, тапшырмаларды аткаруусу да түздөн түз баланын текстти жетишээрлик ылдамдыкта окуусуна жана аны аң сезимдүү түшүнүүсүнө байланыштуу болот. Натыйжада баланын окуу көндүмдөрү анын турмушта ээ болуучу абалына да түздөн түз таасирин тийгизет. Кенже курактагы баланын окуу көндүмдөрү негизинен Адабий окуу предметинде калыптанат.

Кыргыз Республикасында эл аралык долбоорлордун жардамы менен бул маселеге абдан зор маани берилип жатканы менен, бул багыттагы жумуш негизинен балдардын көндүмдөрүн баалоо менен гана чектелип калууда. Бул көндүмдөргө балдар кандайча ээ болуп жаткандыгы, балдарда окуу көндүмдөрүн калыптандыруу, анын өзгөчөлүктөрү жана ага коюлуучу талаптар көңүлдүн сыртында калып, бул багытта иштер жок болууда.

Андан сырткары, тест менен иштөө методикасына, анын өзгөчөлүктөрүнө башталгыч класстардын мугалимдери да, окуучулар да үйрөтүлбөйт. Бул да окуучулардын окуу көндүмдөрүн баалоодо анын көрсөткүчтөрүнүн төмөн болушун шарттап жатат.

Бул изилдөөнүн жыйынтыгы менен көрсөтүлгөн багыттарда иш жүргүзүү абзел.

2015 – 2016-жылдар. Жалпы орто билим берүү боюнча жаңы предметтик стандарттар даярдалууда. Учурда 5-11-класстардагы бардык окуу предметтери боюнча предметтик стандарттар бекитилди. Ал эми башталгыч билим берүү боюнча предметтик стандарттар (куррикулум) даярдалып, коомчулукта ар түрдүү пикирлерди жаратып, чоң талаш-тартыштар менен мындан 5 жыл мурда (2011-жылы) жактырылган. Бирок ондогон миллион АКШ долларлары жумшалган ал куррикулумдун расмий вариантын учурда эч жерден алууга болбойт.

Ошол куррикулумдун өзүндө ар бир беш жылда анын мазмунун жаңылоо талабы коюлат. Демек, башталгыч билим берүү боюнча предметтик стандарттардын мазмунун жаңылоого убакыт келип жетти. Экинчиден, КР Өкмөтүнүн 2014-жылдын 21-июлундагы №403 токтому менен Кыргыз Республикасында Жалпы орто билим берүүнүн мамлекеттик стандарты бекитилди. Бул мамлекеттик стандартта предметтик стандарттардын түзүмү так аныкталды, демек, ар бир предметтик стандарт ага ылайык түзүлүшү шарт. Ошондой эле мамлекеттик стандарт менен окуучулардын компетенттүүлүгүнүн үч деңгээли (репродуктивдүү, продуктивдүү жана креативдүү) белгиленди. Бул аталган өзгөчөлүктөр, окуудан күтүлүүчү натыйжалар мурдагы предметтик стандарттарда (куррикулумда) толук иштелген эмес.

Изилдөөнүн объекти (предмети). Кыргыз башталгыч класстарындагы адабий окуу предмети боюнча окуу процесси, окутуунун мазмунун оптималдаштыруу, аны баалоо жана бул багытта окуу-усулдук комплекстерди (предметтик стандарттарды, типтүү программаларды) өркүндөтүү процесси.

Изилдөөлөрдүн максаты – Адабий окуу предметинин мазмунун оптималдаштыруу максатында бар каражаттарды талдоо, ал боюнча баалоо куралдарын, стандарттарды жана окуу-усулдук комплекстерди өркүндөтүүгө карата талаптарды иштеп чыгуу жана аларды практикада текшерүү.

Изилдөөлөрдүн милдеттери ар бир жылы негизинен 3 пункттан турду:

1. Темага тиешелүү педагогикалык-психологиялык адабияттарды (анын ичинде Кыргыз тил боюнча куррикулумдун жумушчу вариантын да) иликтеп үйрөнүү жана талдоо;

2. Адабий окуу китептери, окуу программасы ж.б. материалдар боюнча практиктердин, окумуштуулардын пикирлерин топтоо;

3. Адабий окуу предметинин мазмунун компетенттүүлүктүн негизинде оптималдаштырууга, ал боюнча баалоо куралдарын, предметтик стандартты, типтүү программаны өркүндөтүүгө карата талаптарды иштеп чыгуу, талкуулоо жана жыйынтыктарын жалпылоо.

Изилдөөнүн методдору:

- теориялык талдоо жана жалпылоо;
- аңгемелешүү;
- жеринде изилдөө жүргүзүү;
- аналитикалык корутунду жасоо ж.б.

Алынган натыйжалар:

1. Адабий окуу предмети боюнча окутуунун мазмунун оптималдаштыруу, аны баалоо жана окуу-усулдук комплекстерди (предметтик стандарттарды, типтүү программаларды) өркүндөтүү боюнча педагогикалык-психологиялык адабияттар (анын ичинде Кыргыз тил боюнча куррикулумдун жумушчу варианты да) иликтенип-үйрөнүлдү жана талданды (алардын тизмеси төмөндө берилди);

2. Предмет боюнча изилдөө темаларына ылайык практиктердин, окумуштуулардын пикирлери топтолду.

3. Башталгыч класстардагы окууга коюлуучу базалык талаптар жана башталгыч класстардагы Кыргыз тил боюнча предметтик стандарт авторлоштукта иштелип чыкты жана расмий бекитилди.

4. Натыйжада башталгыч класстардагы Кыргыз тил окуу предмети боюнча компетенттүүлүктөр, предметтин мазмундук багыттары жана күтүлүүчү натыйжалар иштелип чыкты.

5. Учурда башталгыч класстардагы Кыргыз тил окуу предмети боюнча типтүү программа иштелүүдө.

Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматовдун 3 жылдык отчету жактырылсын.

2. А.Токтомаматовго төмөнкүдөй сунуштар берилсин:

– Орус жана башка чет тилдерде жарык көрүүчү макалалардын санын көбөйтүү колго алынсын;

– Менталдык арифметика методикасын талдап, изилдеп, лабораториянын позициясы калыптандырылсын;

– CAPSA куралы боюнча өткөрүлгөн изилдөөнүн натыйжалары окуу программаларына киргизүү эске алынсын.

Экинчи маселе боюнча:

Угулду: 2016-2017-жаңы окуу жылына карата Мугалимдердин август кеңешмесинин жыйынтыктары жөнүндө Уюштуруу-методикалык бөлүмүнүн б.м.а. Б.Субанова билдирүү жасады (маалымат тиркелет).

Август кеңешмесинин сунуштарын даярдап берүү лабораторияларга 2016-жылдын 25-майына чейинки мөөнөткө коюлган. Сунуштар эки тилде кыргызча, орусча берилиши керек. Бардык лабораториялар алгач кыргыз тилинде беришти. Бардыгы болуп 21 предметтен методикалык сунуштар даярдалган. Даяр болгон методикалык сунуштар Мектепке чейинки жана мектептик билим берүү борборунун директору Син Е.Е. карап чыгып, көпчүлүгүнө тиешелүү сунуштарды берип, кайрадан оңдоттурду. Андан кийин даяр болгон методикалык сунуштарды Билим берүү министрлигинин Билим берүү жана жаштар саясаты башкармалыгынын башкы адиси Абылкасымова Гулмира Мамытовнага тапшырдык. Аны менен кийин телефондон байланышып, эксперттерге бергенин, начар пикирлер жок экенин айтты.

Ар жыл сайын август кеңешмесин өткөрүүгө биздин академиянын кызматкерлери тартылып, жер-жерлерге барып келишчү. Быйылкы жылы бизге министрлик тарабынан андай тапшырмалар берилбей, барышкан жок. Бирок, ошого карабастан, биздин кээ бир кызматкерлер Министрликтин алдындагы долбоорлор тарабынан, Бишкек шаардык билим

берүү департаменти тарабынан чакырылып, барып катышып келишти. Мисалы: Бишкек шаардык билим берүү башкармалыгынын чакыруусу менен шаардын математиктеринин август кеңешмесине Мектепке чейинки жана мектепте билим берүү борборунун башчысы Син Е.Е., жана Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын илимий кызматкери Ч. Аттокурова катышып келишкен. Ошондой эле билим берүү министрлигинин буйругунун негизинде, ОРП долбоору менен (отдел реализации проектов) Жунушалиева К., Тагаева Г. Ысык-Көл облустуна, «Бирге окуйбуз» долбоору менен Карагозуева Г., Дооталиев А. Нарын облустуна, Успеева К., Казанбаева К. Ысык-Көл облустуна, Аттокурова Ч., Балыкчы шаарына, Жакышева Б. Кара-Кол шаарына барып келишкен.

Ошондой эле 1-сентябрь Билим күнүнө карата «Кут Билим» газетасынын 2016-жылдын 19-августундагы №19 санына «Кыргызстандын тарыхы жана маданияты – улуттун сыймыгы жана байлыгы» деген темада 1-сабактын **болжолдуу пландары** Кыргыз билим берүү академиясынын алдындагы Педагогикалык адистердин кесиптик билимин жогорулатуучу борбордун ага окутуучулары тарабынан иштелип чыккан. Үч деңгээлде - башталгыч класстар, ортоңку жана бүтүрүүчү класстар болуп бөлүнүп, ар бирине тематикалар коюлган.

Кыскасы быйылкы жылдагы методикалык сунуштардын орусча варианттарындагы грамматикалык каталарды кайра кетирбеш үчүн, лаборатория башчылары, борбордун директору дыкат кароолору керек. 1-сентябрдагы 1-сабактын болжолдуу планын берүүдө класстарды деңгээлине жараша бөлүштүрүү керек. М.:1-2-кл., 3-4-кл., 5-7-кл., 8-9., 10-11-кл.

Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. Б.Субанованын маалыматы кабыл алынсын.
2. Мектепке чейинки жана мектептик билим берүү борборунун директору Е.Е.Синге жана лаборатория башчыларына методикалык сунуштардын грамматикалык жагын кароо милдеттендирилсин.
3. Ибрайым кызы Айжанга физкультура, баштапкы аскердик даярдоо предметин тейлөөчү адис чакырууну колго алуу.
4. Илимий кызматкерлердин календардык планына август кеңешмесине сунуш даярдоо милдеттүү түрдө киргизилсин.
5. Август кеңешмесинин формасын жана мазмунун өркүндөтүү боюнча сунуштар даярдалсын.

3.Разное: утверждение рукописей учебно-методических материалов.

По первому вопросу слушали представление лаборатории мониторинга и оценки о рукописях Методического руководства по использованию предметных стандартов для 5-9 классов (сост.: А.М.Мамытов, М.Мыкыева, Г.С.Тагаева, М.Т.Иманкулова, К.К. Джунушалиева) и Дневника учителя-апробатора по апробации и внедрению предметного стандарта и разработанных УМК по предметам для 5-9 классов общеобразовательных организаций Кыргызской Республики.

Было отмечено, что по результатам экспертизы Методическое руководство по использованию предметных стандартов для 5-9 классов и Дневник учителя-апробатора по апробации и внедрению предметного стандарта и разработанных УМК по предметам для

5-6 классов общеобразовательных организаций Кыргызской Республики соответствуют требованиям, предъявляемым к документам данного формата.

В Методическом руководстве прописаны рекомендации по использованию стандартов на практике, т.е. по каждому разделу стандарта даются пояснения, каковы содержательные линии предмета, как учебные материалы представлять, как формулировать цели в формате ожидаемых результатов и как оценивать достижение целей через индикаторы.

Содержание и объем Дневника учителя-апробатора по апробации и внедрению предметного стандарта и разработанных УМК по предметам для 5-9 классов общеобразовательных организаций Кыргызской Республики включает необходимые для учителя-экспериментатора материалы в достаточном объеме.

На заседании лаборатории мониторинга и оценки, а также на основе представленной рецензии д.п.н. Е.Е. Сина предлагается одобрить рукописи и рекомендовать Ученому совету КАО на предмет утверждения.

Ученый совет постановляет:

1. Одобрить рукописи Методического руководства по использованию предметных стандартов 5-9 классов и Дневник учителя-апробатора по апробации и внедрению предметного стандарта и разработанных УМК по предметам для 5-9 классов общеобразовательных организаций Кыргызской Республики.

2. Рекомендовать к тиражированию для апробации в экспериментальных школах.

По второму вопросу слушали представление лаборатории естественно-математических предметов о рукописи книги для родителей школьников «Здоровье и безопасность ваших детей»/авт.-сост. М. Иманкулова, Б.Усубалиева, Ж. Добаева. Данная рукопись поступила из Республиканского центра укрепления здоровья при Министерстве здравоохранения Кыргызской Республики, объемом 72 стр.

Как доложила Б.Рыспаева, заведующая лабораторией естественно-математических предметов, рукопись книги отвечает требованиям руководства для родителей школьника по охвату материала, методическому аппарату и объему. Книга содержит 7 глав, в которых содержится информация и рекомендации: о статьях основных в нормативно-правовых документах Конвенция о правах ребенка, Кодекс Кыргызской Республики о детях, Закон “Об образовании” и др.; показаны формы работы школы с семьей для решения вопросов здоровья и безопасности детей; рекомендации родителям как работать с детьми с учетом их психотипа; внимание профилактике здорового образа жизни; рекомендации родителям в борьбе с алкоголизмом, наркоманией, курением, насваем, которые получили распространение в школьной среде. Кроме того в книге даны актуальные темы, связанные с информационной безопасностью детей, даются рекомендации родителям как уберечь детей от негативной информации, предоставленных в Интернет-сети, пагубного увлечения игроманией; а также рассматриваются вопросы, связанные с насилием и жестоким обращением с детьми.

Книга написана доступным для родителей языком, в ней даны различного рода методические материалы: анкеты, тесты, памятки, советы, рекомендации, приведены примеры их статистических данных и др. Следует также отметить, что подобных пособий

и книг в настоящее время недостаточно, поэтому она будет интересна и полезна для всех родителей, имеющих детей школьного возраста.

Отдельные замечания по содержанию и ошибки грамматического характера были поправлены в ходе подготовки рецензии, подготовленной д.п.н. М. Субановой (рецензия прилагается).

Рукопись книги для родителей «Здоровье и безопасность детей и подростков» была обсуждена в лаборатории (выписка протокола прилагается), где была дана рекомендация по изменению названия – вместо «Здоровье и безопасность ваших детей» назвать «Здоровье и безопасность детей и подростков» больше соответствующая содержанию. Лабораторией выносит предложение на ученый совет утвердить рукопись книги на предмет ее утверждения и издания.

Ученый совет постановляет:

1. Рекомендовать изменить название книги как «Безопасность и здоровье детей и подростков».
2. Утвердить рукопись книги для родителей школьников «Здоровье и безопасность ваших детей»/авт.-сост. М. Иманкулова, Б.Усубалиева, Ж. Добаева и рекомендовать ее к изданию.

По третьему вопросу слушали представление о рукописи пособия «Эффективные инструменты развития школы в условиях многообразия», которая была подготовлена экспертами и ресурсными тренерами Фонда поддержки образовательных инициатив в рамках проекта «Интеграция сообщества через образование» на основании опыта реализации проектов 2006-2016 гг.

Данная рукопись имеет статус информационного пособия, которая может быть использована как справочник, в котором пользователь найдет краткую информацию о проектах, а также как методическое руководство, направленное на решение задач, связанных с потребностями и направлениями работы школы, которые можно изучить самостоятельно. Данная рукопись касается вопросов управления по вопросам использования проектов как инструмента развития школьного сообщества. Пособие адресовано руководителям образования и всем заинтересованным лицам. В нем описываются эффективные инструменты организации учащихся, учителей, родителей и представителей местного сообщества, способствующие обучению и воспитанию учащихся, предполагает механизм их внедрения и оценку результатов. Отдельные замечания по содержанию и ошибки технического характера были поправлены в ходе подготовки рецензии.

Пособие было написано на русском и кыргызском языках, рецензии были подготовлены К.К. Джунушалиевой и М.Т. Иманкуловой. Рукопись пособия была обсуждена на кафедре и рекомендована на ученый совет на предмет утверждения и издания.

Ученый совет постановляет:

1. Рекомендовать внести поправки в названии пособия как «Эффективные технологии по развитию школы в условиях многообразия».

2. Утвердить рукопись информационного пособия «Эффективные инструменты развития школы в условиях многообразия» и рекомендовать на предмет издания.

Төртүнчү маселе боюнча:

Угулду: «Жаңы түшүнүктөрдү калыптандыруу үчүн методикалык колдонмо. 2-класс» аталыштагы башталгыч класстарынын мугалимдери үчүн методикалык колдонмо (түзүүчү Ч.Аттокурова) боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектептик билим берүү Лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Д.Токтомаматов билдирүү жасады.

Бул методикалык колдонмо математиканы окутуунун стандарты, программасынын талаптарына жооп берет. Математикалык компетенттүүлүгүн калыптандыруучу бул методикалык колдонмого, башталгыч мектептин кенже окуучулары үчүн өз алдынча иштөө, өтүлгөн материалдарды бышыктоо, кайталоо, эсептөө көндүмдөрүн, логикалык ой жүгүртүүсүн өнүктүрүүгө багытталган 20 дан тапшырмалар, табышмалар, жаңылмалар, алган билимин текшерүү үчүн тесттик, диагноздоочу, текшерүү иштери киргизилген. Окуучулар тапшырмаларды өз алдынча, жупта, чакан топтордо, отурган катары боюнча, коллективдүү түрдө аткарууга болот.

Башталгыч класстардын окуучуларын предметке кызыктыруу, эсептөө көндүмүн калыптандыруу, калыптандыруучу баалоонун үзгүлтүксүз жүргүзүү, алган билимин текшерүү үчүн да бул методикалык колдонмону пайдаланууга болот.

Талкуулоодон кийин башталгыч класстардын мугалимдери үчүн методикалык колдонмо жактырылды жана бекитип берүү жагы Кыргыз билим берүү академиясынын окумуштуулар кеңешинин кароосуна сунушталды.

Берилген маалыматты угуп окумуштуулар кеңешинин мүчөлөр суролорго жана талкууга өтүштү.

А.Мамытов: Жаңы түшүнүктөрдү окуучулар үчүн киргизген, бирок, бул методикалык колдонмону мугалимдер колдонгондуктан математикалык түшүнүктөр деп өзгөртөлү.

Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. «Математикалык түшүнүктөрдү калыптандыруу үчүн методикалык колдонмо. 2-класс» аталыштагы башталгыч класстарынын мугалимдери үчүн методикалык колдонмо (түз. Ч.Аттокурова) кол жазмасы бекитилсин жана басмадан чыгаруу жагы сунушталсын.

Бешинчи маселе боюнча:

Угулду: “Кенже окуучулардын математикалык компетенттүүлүгүн калыптандырууда колдонулуучу үлгү плакаттар”. 2,3,4-класстар үчүн (түзүүчү Ч.А.Аттокурова) методикалык колдонулуучу каражаттар боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектептик билим берүү Лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Д.Токтомаматов билдирүү жасады.

2,3,4 - класстардын окуучуларынын математикалык компетенттүүлүгүн калыптандырууда колдонулуучу “Үлгү плакаттар” мугалимдердин жаңы түшүнүк берүүсүн методикалык жактан камсыздайт жана окуучулардын өтүлгөн тема боюнча математикалык билим, билгичтик көндүмүн калыптандыруу менен өз жашоо тиричилигинде пайдала билүүгө үйрөтүү болуп саналат жана мазмуну башталгыч класстардын Математика предметтеринин стандарт, программасына дал келет.

Мугалим үчүн бул “үлгү плакаттар” өтүлгөн теманын практикалык этабында үлгү катары пайдаланышат, өтүлгөн материалдарды бышыктоодо, кайталоодо, катанын үстүнөн иштөөдө, үй тапшырмасын аткарууда, өз алдынча иштөөдө да колдонот. Мындан сырткары окуу процессин кызыктуу уюштуруу үчүн өз алдынча, жуптук, топтук иштерди аткарууда да колдонсо болот. Мындан окуучунун эсептөө көндүмдөрү, логикалык ой жүгүртүүсү, талдоосу тереңдейт, активдүүлүгү, жоопкерчилиги жогорулайт.

Талкуудан кийин башталгыч класстардын мугалимдери үчүн методикалык колдонмо жактырылды жана бекитип берүү жагы Кыргыз билим берүү академиясынын окумуштуулар кеңешинин кароосуна сунушталды.

Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. “Математикалык компетенттүүлүгүн калыптандырууда колдонулуучу үлгү – плакаттар” кенже окуучулар үчүн (түзүүчү Ч.А.Аттокурова) методикалык колдонулуучу каражаттар кол жазмасы бекитилсин, басмадан чыгаруу жагы сунушталсын.

По шестому вопросу слушали представление лаборатории дошкольного и начального школьного образования о рукописи «Руководство по раннему развитию детей от рождения до 3 лет (с приложением «Дневник развития ребенка от рождения до 7 лет для родителей/авт.-разраб. Исакова Ф.Б., Усенко Л.В. и др.

Руководство по раннему развитию ребенка от 0 до 3-х лет является приложением к Государственному стандарту Кыргызской Республики «Дошкольное образование и уход за детьми» (2012). В нем представлены стандарты (индикаторы) по основным областям развития детей раннего возраста и рекомендации по развитию ребенка для специалистов и родителей.

Данный документ разработан межсекторальной рабочей группой (Министерство Здравоохранения КР и Министерство образования и науки КР) по инициативе Министерства здравоохранения Кыргызской Республики (Указание МЗ КР №272 от 03.06.2014 г.). По разработанным стандартам была проведена валидация индикаторов по содержанию и по соответствию их возрасту детей. По результатам валидации была осуществлена доработка и уточнение индикаторов развития. Соблюдение данной процедуры в значительной степени обеспечивает качество представленного документа.

Представленный «Дневник развития ребенка от рождения до 7 лет (для родителей)» содержит рекомендации по правильному питанию, графики физического развития, календарь профилактических прививок. В дневник включены также наиболее ценные рекомендации по развитию детей раннего возраста, в том числе, тревожные признаки, указывающие на отставание в развитии. Информация, представленная в дневнике, основана на существующих программах по охране здоровья детей. Дневник предназначен родителям, чтобы они могли оценить физическое, нервно-психическое развитие ребенка, а в случае выявления тревожных признаков отставания в развитии, для своевременного обращения к специалисту.

На основании обсуждения рукописи «Руководства по раннему развитию детей от рождения до 3 лет» и приложение («Дневник развития ребенка от рождения до 7 лет для родителей») в лаборатории и рецензии к.п.н. Сейдекуловой К. предложено рассмотреть на Ученом совете для утверждения и издания.

Ученый Совет постановляет:

1. Одобрить и утвердить рукописи «Руководства по раннему развитию детей от рождения до 3 лет» и приложение («Дневник развития ребенка от рождения до 7 лет для родителей») и рекомендовать их к изданию.

Жетинчи маселе боюнча:

Эгемен Кыргызстан: Кыргызстандын орто мектептеринин 9-классы үчүн “Кыргызстан тарыхы” окуу китебине толуктаманын (Авторлор: М.Иманкулов, А.Акунов, Т.Чоротегин, Э.Ишекеев) кол жазмасын талкуулоо.

Угулду: Лабораториянын башчысы, п.и.к., доцент М.К. Иманкулов “Кыргыз Республикасында болуп өткөн акырк коомдук-саясий окуялар ”Эгемен Кыргызстан: Кыргызстандын орто мектептеринин 9-классы үчүн “Кыргызстан тарыхы” окуу китебине толуктаманы иштеп чыгууга негиз болду. Бул кошумча колдонмо окуучуларга эгемендүүлүктүн жылдары болуп өткөн окуяларды таанып-билүүгө, ой-жүгүртүп, анализдөөгө, укуктук демократиялык мамлекеттин коомдук турмушунун ар кайсы чөйрөлөрүндө өз алдынча аракеттенген, жоопкерчиликти инсандын социалдык, жарандык-укуктук, коомдук-саясий жана экономикалык калыптануусуна жардам берет.

Каралган маселелер боюнча Элебесова А. Б. – п.и.к., ага илимий кызматкер, Козубаева Б.У. – ага илимий кызматкер, Сураганова З.А. – илимий кызматкер, Кармышаков А.Н. – илимий кызматкер, суроолорду беришип, өз ойлорун билдиришти.

Бул колдонмолорго төмөндөгү (Нарын районунун Т.Байсалов атындагы орто мектептен А.Касымбаев, К.Сүйүнбаевдерден, ушул эле райондун А.Тыныбек мектебинен Н.Карынова, Т.Апышовдордон отызвар) келип түштү. Отызвар көчүрмөгө тиркелет.

Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. Эгемен Кыргызстан: Кыргызстандын орто мектептеринин 9-классы үчүн “Кыргызстан тарыхы” окуу китебине толуктаманын (Авторлор: М.Иманкулов, ж.б.) кол жазмасы бекитилсин жана басмадан чыгаруу жагы сунушталсын.

По восьмому вопросу слушали представление кафедры государственного, официального и иностранных языков о рукописи книги по грамматике «Английский язык за один месяц»/сост. Гульжан Мамытбек кызы в комплекте с тетрадью и аудиозаписью.

Рукопись книги по грамматике “Английский за один месяц” (сост. Гульжан Мамытбек кызы) поступила из языковой школы «High Time» в комплекте: книга, тетрадь и аудиозапись для экспертизы на предмет по использования методологии обучения английскому языку в образовательных школах.

Книга рассчитана на изучение языка за короткий срок – один месяц. Поэтому, она составлена очень кратко, насыщенно, на основе основной грамматики английского языка/

Учебный материал состоит из 20 грамматических тем, которые разделены на легкую и сложную грамматику. Грамматическая линия книги основана на жизненных ситуациях изучающих английский язык. Об этом свидетельствуют примеры, предложения, взятые из реальной жизни. Книга содержит видеоматериал (DVD диск), при помощи которого можно повторить и закрепить пройденный грамматический материал в любое время.

Наряду с положительными сторонами книга имеет следующие недостатки: в ней не определен статус книги, отсутствует аннотация, не определена связь со школьными или

вузовскими программами; не отвечает требованиям по охвату учебного материала, методическому аппарату и объему.

Данная книга может быть использована для самостоятельного изучения языка взрослыми пользователями, имеющими опыт в изучении иностранного языка, однако для учащихся школ она не совсем подходит, в связи с тем, что содержание не соответствует предметному стандарту и программе по иностранному языку для общеобразовательных школ.

Рецензию для этой книги подготовили ст.преп. кафедры, к.п.н. Жолчиева А.А., Цуканова Н., зав.кафедрой англ. яз. МУЦА в г. Токмок, разработчик предметного стандарта по англ. яз., Фатнева А., ст. преп. Англ. яз. в КРСУ, разработчик предметного стандарта по англ. яз., Абдраимова Н., учитель англ. яз. в ШКГ №5 им Молдокулова г. Бишкек, а также обсуждена на кафедре.

Ученый совет постановляет:

1. Не рекомендовать рукопись книги по грамматике «Английский язык за один месяц»/сост. Гульжан Мамытбек кызы в связи с тем, что она не соответствует предметному стандарту, учебной программе для общеобразовательных школ.

Тогузунчу маселе боюнча: «Кыргызская и мировая литература» для 5-9 классов общеобразовательной школы Кыргызской Республики» аттуу предметтик стандарты талкулоо.

Угүлдү: Жыйынды лаборатория башчысы С.К.Рысбаев ачып, аталган кол жазма тууралуу эксперт, ф.и.д., профессор С.Байгазиевге сөз берди. Аталган маселе боюнча буларды билдирди:

Адабиятты, адабий процессти тарыхий-адабий негизде үйрөнүү принциби жөнүндө эч жерде сөз кылынбайт. Ал эми бул нерсе эң маанилүү.

1. Адабий процессти периодизациялоо, периоддор боюнча үйрөнүү маселеси каралган эмес.

2. Кыргыз адабиятынын структурасы (фольклор, акындар поэзиясы, профессионалдык адабият) ой-пикир жок. Кыргыз адабиятынын системалык курсу бузулган, системалык курсу жөнүндө сөз болбойт.

3. Стандарттын негизинде тарыхий-тагдыры ар түрдүү адабияттарды механикалык түрдө бириктирүү идеясы алынган.

4. Дүйнөлүк орус, кыргыз адабияттарынын периодизациясы ар түрдүү. Ошондуктан аларды тарыхий-адабий бирдиктүү негизде үйрөнүү кыйындайт.

5. Стандартта жалпы, абстрактуукооз, сулуу сөздөр, түшүнүктөр үстөмдүк кылат. Кыргыз адабияты жөнүндө конкреттүү эч нерсе жок. Бул стандарты түзүүгө кыргыз адабияты боюнча адистер тартылган эмес. Ошондуктан жогорудагы суроолорго жооп таап, аталган кемчиликтерди четтетүү зарыл. «Кыргыз жана дүйнөлүк адабият» боюнча предметтик стандарттын статусун мыйзамдаштырып, кайра иштеп чыгуу сунушталат.

Кол жазма тууралуу профессор С.Рысбаев мындай пикирин билдирди:

1) Стандарттын статусу аныкталган. Ал жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстарында Кыргыз жана дүйнөлүк адабиятты окуу предмет катары окутуунун стандарты болуп саналат. Ал Базалык окуу планынын негизинде даярдалган.

2) Аннотациясы жазылган эмес. Бирок жалпы жоболору деген бөлүмүндө стандарттын мазмунунда эмне камтылгандыгы, кимге багытталгандыгы тууралуу маалыматтар чагылдырылган. Ошентсе дагы, стандарттын аннотациясы жазылышы керек.

3) Стандарт окуу планына жаңы киргизилген Кыргыз жана дүйнөлүк адабият аттуу предметке ылайык жазылган. Ал предмет окуу планынын Искусство областына тиешелүү, жумасына эки сааттан бөлүнгөн.

4) Стандарт, негизинен, өзүнө тиешелүү бир нече компоненттерди камтып турат. Анда кыргыз жана дүйнөлүк адабиятты окутуунун негизги маселелери айтылган. Предметтин маани-маңызы чечмеленген, мазмундук өзөк, күтүлүүчү натыйжалар, баалоо маселелерин чечмелөөгө аракет болгон. Ошентсе да, төмөндөгүдөй мүчүлүштүктөр бар:

5) Окуучулар ээ болуучу түйүндүү компетенциялар жана предметтик компоненттер өз алдынча такталып көрсөтүлгөн эмес, анан да предметтик компетенциялар толук ачылбаган. Бул эки маселенин байланыштары да билинбейт.

6) Компетенцияларда, таяныч принциптерде жана күтүлүүчү натыйжаларда улуттук-маданий багыттардагы эч кандай түшүнүктөр киргизилген эмес; бул багыттарда окуучулар ээ болуучу таанып-билүүчүлүк жана маданий-рухий компетенциялар ачык көрсөтүлгөн эмес;

7) Тиркеме катары 5-6-класстар үчүн окуу программасы тиркелген; бирок анда кыргыз адабиятына аз гана мүмкүнчүлүк берилген, окуу материалдарынын тематикалары окуу хрестоматия үчүн түзүлгөндөй элес калтырат, кыргыз адабиятынын урунттуу үлгү тексттери жок, тарыхый-адабий принцип сакталган эмес, окуу курстарынын жетектөөчү компоненти кыргыз адабияты болуусу керектиги эске алынбаган, т.а. чет эл адабиятына айрыкча басым коюлуп, кыргыз адабияты арткы планда калган.

8) Окуу ишмердигинен күтүлүүчү натыйжаларында сөздүк менен иштөө, тексттин мазмунун кайталап айтып берүүнү талап кылган репродуктивдүү талаптардан башка, адабияттын тарбиялык таасирдүүлүгүн талдоо сыяктуу талаптар жок;

9) Программага киргизилген адабий чыгармалардын кыргыз, өзбек тилдериндеги котормолору бар-жогун изилдеп чыгуу талап кылынат.

Мына ушулардан улам, стандартты жана окуу программасын мындан ары өркүндөтүү үчүн Кыргыз билим берүү академиясынын мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын кыргыз адабияты боюнча адистеринен кошуп топ түзүп, кайрадан иштеп чыгуу зарыл.

Айтылган пикирлерди лаборатория кызматкерлери Б.Абдухамидова, М.Иманкулова, С.Алмурзаева жана З.Мырзалиевалар да колдошуп, стандартты кайрадан толуктап иштөөгө кайтарып жиберүүнү туура деп табышты.

Окумуштуулар кеңеши токтом кылат

1. Аталган стандарт боюнча эксперттердин пикирлери эске алынсын;
2. Пикирлерге жараша стандарты кыргыз адабияты боюнча адистерден кошулган жаңы топ түзүү менен, кайрадан иштеп чыгуу үчүн кайтарылып берилсин

**Окумуштуулар кеңешинин
төрагасы, п.и.д., профессор**

А.Мамытов

